

Kişide, kanser olabilecek belirtilerin görülmesi halinde, doktor bazı testlerin yapılmasını önerecektir. Bu test sonuçları, kişide kanser olup olmadığını ve genellikle kanserin vücutta nerede olduğunu gösterebilir.

Yaygın olarak uygulanan bazı kanser testleri vardır. Kanser belirtilerinin görüldüğü kişiye bu testlerden birden fazlası uygulanabilir. Test yaptırmaya giderken yanınızda bir yakınınızı götürebilirsiniz.

Doktor veya testi yapan kişiden:

- anlamadığınız her konuyu açıklamasını
- ihtiyacınızın olması halinde, bir tercüman sağlamasını isteyiniz

Muayene

Kişinin vücudunun herhangi bir yerinde normal olmayan bir şişlik olduğunda, doktor şişliği inceler ve elle muayene eder. Kişinin ağrısı varsa, doktor ağrılı bölgeyi elle muayene edecektir. Ayrıca, şişliğin ya da ağrılı bölgenin etrafını da muayene edebilir.

Kan ya da idrar testi

Bazı kanser türleri (sözgelimi; prostat ve yumurtalık kanseri gibi) kan veya idrara geçen bazı maddeler üretmektedir. Bu maddeler vücutta kanser olduğunu gösterir. Doktor, iğne ya da şırıngayla kan alabilir ya da idrar örneği isteyebilir ve daha sonra kan ya da idrar örneğini test yapılması için laboratuvara gönderir.

Röntgen filmi ya da tarama testleri

(Röntgen filmi, CT, MRI, IVP, radyoizotop kemik taraması, ultrason)

Bu testlerde vücudu görüntüleyen cihazlar kullanılmaktadır. Bu cihazlar, vücudun içinde neler olduğunu gösteren görüntüler sağlamaktadır. Sözgelimi; organlar, tümörler gibi. Bunlar, görüntü almak için, çok güvenli dozda radyasyon, manyetik alanlar, radyo ya da ses dalgalarının kullanıldığı cihazlardır.

Tarama testinden önce kişiye, ağız ya da damardan özel bir sıvı verilebilir. Bu sıvı vücudun içindeki bölümlerin net görülmesinde yardımcı olur. Kişiden, testten birkaç saat önce herhangi bir şey yiyip içmemesi istenebilir.

Bu cihazlar özel odalarda durmaktadır. Test sırasında cihazı çalıştıran kişi odada kalabilir ya da yandaki bir odaya geçebilir.

Tarama testine tabi tutulmanız durumunda, sizden, bazı giysilerinizi çıkarmanız ve özel bir

önlük giymeniz istenebilir. Cihazı çalıştıran kişi, size, nereye uzanacağınızı gösterecektir. Cihaz görüntüler alarak vücudunuzun etrafında ya da üzerinde hareket eder. Cihaz içindeki alan küçük olabilir. Küçük ve dar bir alanda olma sizde endişe hali yaratırsa, bu durumu, cihazı çalıştıran kişiye iletiniz. Gözlerinizi kapatarak gevşemeye çalışınız. Bazen cihaz gürültülü çalışabilir.

Tarama testleri genellikle bir hastane ya da özel klinikte yapılmaktadır. Bazı testler beş dakika, bazıları ise daha uzun sürer. Tarama testi uygulanan kişinin biraz kaygılı olması normaldir. Bu testler canınızı acıtmaz ya da midenizi bulandırmaz.

Optik tanı testleri

(sistoskopi, sigmoidoskopi, kolonoskopi, endoskopi, bronkoskopi, histeroskopi)

Bu testlerde, bir kameraya bağlı ışıklı çok küçük bir tüp vücudun içine yerleştirilir. Doktor tüpü vücudun içinde hareket ettirebilir. Vücudun iç kısımlarının görüntüleri, kamera aracılığıyla televizyon benzeri bir ekranda gösterilmektedir. Doktor ayrıca, mikroskopta incelemek amacıyla bir doku örneği de alabilir. Bu işlem biyopsi olarak adlandırılmaktadır.

Bu testlerden herhangi birinin uygulandığı kişiden, testten birkaç saat önce hiç bir şey yiyip içmemesi istenebilir. Bazen kişiden özel bir sıvı içmesi de talep edilebilir. Bu sıvı görüntülerin daha net olmasında yardımcı olmaktadır.

Gevşemesi için kişiye test öncesi bir sakinleştirici verilebilir. Bazı işlemler sırasında herhangi bir ağrı duymaması için, kişiye genel anestezi de uygulanabilir.

Bu testler genellikle bir hastanede yapılmakta ve yaklaşık bir saat sürmektedir. Kişinin ayrıca, işlem öncesi ve sonrası için de birer saatlik süreler ayırması gerekmektedir.

► Turkish

Diagnosing cancer

Kanser bilgi hattı:

- Türkçe
(03) 9209 0169
- İngilizce
13 11 20

1 Rathdowne Street
Carlton Vic 3053
Australia
Telephone: 61 (0)3 9635 5000
Facsimile: 61 (0)3 9635 5270
enquiries@cancervic.org.au
www.cancervic.org.au

January 2004

Kişi genellikle, anestezinin etkisi geçtikten sonra evine gidebilir.

Doktorların, kişinin herhangi bir ilaç kullanıp kullanmadığını işlem öncesi bilmeleri gerekir. Bazı ilaçlar kişinin işlem sonrası iyileşmesini etkileyebilir.

Kişilerde bu işlemlerden herhangi birinin uygulanması sırasında genellikle endişe hali görülür. Bazen işlem sonrası hafif bir ağrı olabilir, ancak bu uzun sürmez.

Biyopsi

Biyopsi, hücrelerin, mikroskop altında incelenebilmesi amacıyla doku ya da sıvı örneği alınması işlemidir. Hücrelerin sıvı içinde olması halinde, sıvı örneği şırınga ile alınabilir. Hücrelerin doku içinde olması durumunda ise, küçük bir neşter ya da benzeri alet kullanılarak doku örneği alınabilir. Kanserli hücrelerin görünüşleri normal hücrelerden farklıdır. Bu nedenle, patoloğ hücrelerin kanserli olup olmadığını söyleyebilir (Patoloğ doku/sıvı örneğini inceleyen doktordur). Patoloğun hücrelerin kanserli olup olmadığı değerlendirmesini yapabilmesi için, sıvı/doku örneğinin boyanması gerekir. Biyopsi sonucu bir hafta içinde alınabilir.

Biyopsi yapılmadan önce, ağrı duymaması için kişiye anestezi uygulanır. Bazen yalnızca etkilenen bölge lokal anestezi ile uyuşturulur, Ancak, çoğunlukla genel anestezi uygulanır. Kişiden, genel anestezi uygulamasından birkaç saat önce hiç bir şey yiyip içmemesi istenir. Doktor, biyopsi sonrası, gerekli olması halinde deriye dikiş atar.

Biyopsi işlemlerinin çoğu hastanede yapılmaktadır. Basit biyopsiler doktor muayenehanesinde yapılabilir. Biyopsi işlemi yaklaşık onbeş dakika sürer. Anesteziye hazırlanmayı ve işlem sonrası iyileşmeyi kapsayacak şekilde, biyopsi öncesi ve sonrası için daha fazla zaman ayırınız.

Biyopsi yapılan kişilerin kaygılı olmaları normaldir. Bazen işlem sonrası hafif bir ağrı olabilir, ancak bu uzun sürmez. Doktor dikiş yerlerinin bakımı konusunda bilgi verecektir.

Sonucun kanser çıkması durumunda neler hissedebilirsiniz

Bu testler, kişinin kanser olup olmadığını, kanserin nerede olduğunu ve yayılıp yayılmadığını gösterebilir. Test sonuçlarının kanser olduğunu göstermesi durumunda, doktorunuz bunun ne anlama geldiğini ve beklentilerinizin neler olabileceğini size açıklayacaktır.

Bu testlerin çoğunun sonuçlarının, testleri isteyen doktora gönderilmesi genellikle birkaç gün almaktadır. Kişiyeye birden fazla test yapılması gerekebilir. Bu nedenle, sonucun kanser olup olmadığının öğrenilmesi birkaç gün ya da hafta sürebilir.

Kişilere kanser oldukları söylendiğinde genellikle şok ve korku duyguları yaşarlar. Kanser olduğunuz söylendiğinde, duygularınız hakkında arkadaş ya da akrabalarınızla konuşmak isteyebilirsiniz. Ayrıca, doktorunuzdan, bir danışmanla bağlantı kurmasını da talep edebilirsiniz.

► Turkish

Diagnosing cancer

Kanser bilgi hattı:

- Türkçe
(03) 9209 0169
- İngilizce
13 11 20

1 Rathdowne Street
Carlton Vic 3053
Australia
Telephone: 61 (0)3 9635 5000
Facsimile: 61 (0)3 9635 5270
enquiries@cancervic.org.au
www.cancervic.org.au

January 2004